

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 9 lutego 2015 r.

PS-KNPS.431.6.54.2014.US.

**Pani
Michalina Szczepańska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wiszni Małej
ul. Wrocławska 2
55-114 Wisznia Mała**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 3-5 grudnia 2014 r. na podstawie art. 22 pkt 8, art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki – przewodniczący zespołu, Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiszni Małej z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej, realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, realizacji zadań własnych gminy, realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz realizacji wybranych zadań z art. 110 ust.1 ustawy o pomocy społecznej obejmującą okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 24 czerwca 2014 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2014 roku.

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pełniła Pani Michalina Szczepańska, która z racji zajmowanego stanowiska jest osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 9 stycznia 2015 r. protokół z przedmiotowej kontroli, do którego nie wniesione zostały zastrzeżenia, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami wykonywanie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej w kontrolowanym zakresie.

Organ kontrolny podczas kontroli ustalił, że Gmina Wisznia Mała realizowała następujące zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust.1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 14, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20. Zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9, 11, 12 i 15 nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie był informowany o potrzebach w tym zakresie.

Gmina realizowała także zadania własne dotyczące art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5. Natomiast zadanie wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 2 nie było realizowane, bowiem w okresie objętym

kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb. Gmina Wisznia Mała nie prowadzi domów pomocy społecznej oraz ośrodków wsparcia (art. 17 ust. 2 pkt 3), gdyż osoby potrzebujące takiego wsparcia kierowane są do najbliższych placówek odpowiedniego typu zlokalizowanych na terenie powiatu, województwa lub kraju.

Ponadto stwierdzono, że Gmina wykonywała zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wskazane w art. 18 ust. 1 tj. w zakresie dożywiania osób zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.) oraz Uchwałą Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (pkt 6), a także wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9). Nie realizowała natomiast pozostałych zadań wynikających z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7 i 8 z uwagi na brak zgłoszeń w tym zakresie.

GOPS w Wiszni Małej realizował również zadania wskazane w art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej tj. corocznie składał radzie gminy sprawozdania z działalności Ośrodka, przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej oraz zgodnie z art.110 ust. 4 koordynował realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych przyjętej w dniu 25 stycznia 2007 r. Uchwałą Nr V/III/26/7 Rady Gminy w Wiszni Małej.

Kierownik Ośrodka nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art.110 ust. 5 ustawy), gdyż nie występowała taka konieczność. Jednakże osobom zgłaszającym się udzielano informacji o takich możliwościach. Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art.110 ust. 6 ustawy), ponieważ nie było takiej potrzeby. Osobom zgłaszającym się do GOPS pracownicy socjalni udostępniali druki wniosków, pomagali w ich wypełnianiu oraz na bieżąco udzielali wszelkich informacji w tym zakresie.

W toku kontroli sprawdzono, pod względem merytorycznym, akta osób otrzymujących świadczenia w formie zasiłków okresowych, zasiłków stałych, zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych. Dokonano kontroli akt osób otrzymujących pomoc na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz uchwały Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, a także dokumentację osób otrzymujących pomoc w formie usług opiekuńczych, ponoszących odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, osób mających trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz osoby, której wypłacane było wynagrodzenie za sprawowanie opieki.

W trakcie kontroli stwierdzono również, że rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Wisznia Mała zamieszkałą przez 9 202 mieszkańców (stan na dzień 5 listopada 2014 r.). W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną.

Zgodnie z art.110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców. W przypadku GOPS w Wiszni Małej wskaźnik ten na dzień kontroli nie był spełniony.

Mając na uwadze wyjaśnienie Kierownika oraz zmiany do ustawy o pomocy społecznej wprowadzone Ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. 2011 nr 81 poz. 440), które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2015 roku GOPS w Wiszni Małej spełnia aktualnie normy zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, gdyż zgodnie z przekazanym sprawozdaniem

MPiPS 03 za rok 2014, stan na 31 grudnia 2014r., liczba rodzin, którym Ośrodek udzielił pomocy w postaci pracy socjalnej wynosiła 138 rodziny, co daje 46 środowisk na jednego pracownika socjalnego.

Na sformułowanie oceny, oprócz ustaleń pozytywnych, wpływ miały również następujące nieprawidłowości:

- 1) błędne wskazanie w decyzjach daty złożenia wniosku, kryterium dochodowego danej osoby/rodziny;
- 2) wywiady aktualizacyjne w przypadku osoby ubezwłasnowolnionej przeprowadzane przez pracownika socjalnego domu pomocy społecznej, w którym ta osoba przebywa, zamiast z opiekunem prawnym w miejscu jego zamieszkania;
- 3) brak decyzji o zmianie wysokości odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej, w przypadku zmiany jej dochodu o kwotę wyższą niż 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 4) przeliczenie odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej, mimo braku zmiany dochodu osoby o kwotę wyższą niż 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 5) przyznanie zasiłku stałego od następnego miesiąca po złożeniu wniosku wraz wymaganą dokumentacją;

W trakcie kontroli dokonano następujących ustaleń:

W sprawie (Nr 1 K.O.) dotyczącej usług opiekuńczych, w uzasadnieniu decyzji GOPS.8225.3.2013.U.Op z dn. 4.01.2013r. wskazano nieaktualne kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej oraz błędny dochód osoby, której przyznano usługi opiekuńcze tj. 444 zł zamiast 529 zł. Ponadto stwierdzono, że występuje rozbieżność w zakresie daty widniejącej na złożonym wniosku (27.12.2012r.), a datą wniosku wskazaną w decyzji (03.01.2013r.). Podobnie było w decyzji Nr GOPS.8225.3-a.2013.U.Op z dn. 1.07.2013r., w której jako datę złożenia wniosku wskazano 28.06.2013r., a rzeczywista data widniejąca na wniosku to 26.06.2013r.

W przypadku sprawy (nr 2.K.S.) dot. osoby ubezwłasnowolnionej przebywającej w domu pomocy społecznej wywiady aktualizacyjne przeprowadzane były przez pracownika socjalnego tego DPS, zamiast z opiekunem prawnym w miejscu jego zamieszkania. Zgodnie z art. 27 kodeksu cywilnego (przy uwzględnieniu art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna, a zatem właściwym dla załatwienia sprawy, w takim przypadku będzie zawsze ośrodek na terenie, którego zamieszkuje opiekun prawny. Nie mniej jednak przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w takich sprawach wymusza także zbadanie środowiska, w którym przebywa osoba pozostająca pod opieką.

W sprawach dot. ustalania miesięcznej odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej, w przypadku zmiany dochodu osoby o kwotę wyższą niż 10% dochodu osoby samotnie gospodarującej, GOPS nie zmieniał wydanej decyzji administracyjnej w zakresie odpłatności, lecz kierował pismo do DPS, w którym ta osoba przebywała o ustaleniu nowej kwoty odpłatności z jej świadczenia. O powyższym stronie informowane były natomiast ustnie przez pracownika socjalnego domu pomocy społecznej.

W dwóch sprawach (nr 1.J.S. i nr 2.K.S.) stwierdzono natomiast, że odpłatność za pobyt w placówce została przeliczona pomimo braku zmiany dochodu stron o kwotę większą niż 10% kryterium dla osoby samotnie gospodarującej. W pierwszym przypadku od marca 2014 roku, w drugim od marca 2013 roku. Powyższe jest niezgodne z art. 106 ust 3b ustawy stanowi, że

zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenia niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium osoby samotnie gospodarującej.

W pierwszej sprawie (J.S.) odpłatność za pobyt w DPS, w okresie od 01.01.2013r. do 30.11.2014r. wyniosła 11.984,26 zł, strona winna zapłacić 11.525,30 zł. Zatem powstała nadpłata odpłatności w wysokości 458,96 zł.

W drugiej sprawie (K.S.) odpłatność za pobyt w DPS w okresie od 01.01.2013r. do 30.11.2014r. wyniosła 12.330,03 zł, strona winna zapłacić 12.078,68 zł - nadpłata odpłatności strony wynosi zatem 251,35 zł.

W sprawie nr 2 (R.Z.) dot. zasiłku stałego decyzją nr GOPS.8210.23.2014.S z dnia 12.08.2014r. przyznano świadczenie od następnego miesiąca po złożeniu wniosku wraz z pełną dokumentacją, tj. od sierpnia 2014 roku zamiast od lipca 2014 roku. Powyższe jest niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że świadczenie z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymagana dokumentacją. Ponieważ za lipiec 2014 r. stronie przysługiwał zasiłek stały w kwocie 529 zł należy go za ten miesiąc przyznać i wyrównać.

Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenie:

1. Decyzje administracyjne dot. przyznawania świadczeń pomocy społecznej sporządzać zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. – tj. w szczególności w decyzjach wskazywać właściwą datę złożenia wniosku, aktualne kryterium dochodowe i dochód dla danej osoby/rodziny wynikający z ustawy.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco

2. Podjąć działania zmierzające do usystematyzowania kwestii wskazywania identycznych dat w wydawanych decyzjach administracyjnych w zapisie o „rozpatrzeniu wniosku z dnia ...” z datą faktycznie widniejącą na składanych wnioskach.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco

3. W przypadku osób ubezwłasnowolnionych zgodnie z art. 27 kodeksu cywilnego oraz przy uwzględnieniu art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wywiady środowiskowe przeprowadzać z opiekunem prawnym w miejscu jego zamieszkania.

Podstawa prawna: art. 27 Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 121), art.101 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.)

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej dostarczenia. Wszelkie zmiany w sposobie realizacji decyzji dokonywać poprzez wydanie decyzji zmieniającej (za zgodą strony lub bez – w sytuacjach określonych ustawą o pomocy społecznej).

Podstawa prawna: art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.), art. 106 ust 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

5. Przeliczenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej dokonywać w oparciu o art.106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej, tj., gdy kwota zmiany dochodu osoby przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Mając na uwadze powyższe w sprawie nr 1 (J.S.) należy zwrócić stronie nadpłacone kwoty z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej za okres od marca 2014 r. do 30.11.2014 r. w wysokości 458,96 zł, a w sprawie nr 2 (K.S.) nadpłacone kwoty z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej za okres od marca 2014 r. do 30.11.2014 r. w wysokości 251,35 zł.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

6. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku braku uprawnień strony do świadczeń za cały miesiąc świadczenia z pomocy społecznej przyznawać za daną część miesiąca.

W sprawie nr 1 (J.S.) należy **niezwłocznie** przyznać i wyrównać stronie zasiłek stały za lipiec 2014 r. w kwocie 529 zł.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2013r., Dz. U., poz. 182 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota L. [imię]
Z-CAD [nazwisko]
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Jakub Bronowicki
Wójt Gminy Wisznia Mała
Urząd Gminy
ul. Wrocławska 9
55-114 Wisznia Mała

2. a/a

